

Szabadszemes jelenségek

A szabadszemes jelenségek új rovatvezetőjeként szeretnék röviden bemutatkozni, hiszen nagyon sokan nem ismernek. Landy-Gyebnár Mónika vagyok, veszprémi és 41 éves, a természettudományok elkötelezett híve (mondhatni rabja) és eszmeiségének terjesztője. Ezt kiegészíti fotózás iránti szenvedélyem, amelynek segítségével megmutathatók apró szeletek a körülöttünk lévő szépségekből olyanoknak is, akik nem érnek rá észrevenni őket.

Nagy rajongója vagyok a csillagászatnak, gyerekkorom óta szeretem és csodálom ezt a varázslatos tudományt. Bármilyen sok órát töltök el a sötét ég alatt bámulva a vibráló, tűhegynyi fényeket, mégis elsősorban azok a dolgok érdekelnek, amelyek a légkörünkben történnek, illetve, amelyekre hatással van a légkörünk. Foglalkozom meteorológiai megfigyelésekkel, illetve, ami a „szakterületem”: a légköroptikával.

Aki éjjelente az eget figyeli, nem csak a csillagászati jelenségekkel találkozhat, hanem számtalan mással is, sőt, biztos vagyok benne, hogy legtöbbünk feje napszaktól függetlenül, szinte automatikusan fordul az égbolt felé, ha kilépünk a szabadba. Sőt, legtöbbünk gyakorlott megfigyelőként észre is veszi, ha valami szokatlan dolog látható odafenn. Jó lesz ezeket a részint nappali durvaságokat is összegyűjteni, információcserélni róluk, megismertetni olyanokkal, akik eddig nem kimondottan érdeklődtek a jelenségek iránt. Részint nappalít írtam, nem véletlenül. Számos szép, szabad szemmel észlelhető jelenség éjszakánként tűnhet fel, adott esetben elrontva egy csillagászati célú megfigyelésre szánt éjszakát. Kérdés, hogy valóban mindent elronthat-e például egy hajszálvékony felhőfátyol? Azt szeretném bebizonyítani, hogy nem, hogy vannak alkalmak, amikor érdemes maradni, figyelni, fotózni az eget. Néhányan, akik hazánkban komolyabban foglalkozunk légköroptikával,

szeretjük a csillagos ég látványát, élményeit is. Nem vagyunk egyoldalúan „felhőpártiak”, talán csak felfedeztük magunknak azt a lehetőséget, amelyet egy kedvezőtlenebb időjárás helyzet ad. E jelenségek jobb kedvre deríthetik az észlelőket akkor is, ha eredeti céljuktól eltérő élményekkel mennek majd haza az éjszaka végén. A nappali észlelések, jelenségek pedig kiegészíthetik egy csillagászati megfigyelésekben otthonosan mozgó érdeklődő élményeit.

Az égbolton látható különlegességek egy része évszakos kötődésű, így szeretném majd aktuálisan ismertetni a várható, esetlegesen felbukkanó látványosabb eseményeket.

Persze nem csupán légköroptika van, hanem számos egyéb jelenség, égitest megfigyelése, melyeket műszerek nélkül élvezhetünk. Egy részük jól beilleszthető olyan kategóriába, amelynek van tapasztalt, nálam sokkal érdemesebb gazdája a Meteornál. Úgy gondoltuk, hogy a könnyen máshová sorolható ilyen észlelések, események ezután az égitest, jelenség alapján megfelelő helyre kerüljenek, így például a szabadszemes napfoltok a Nap, holdsarlók a Hold rovatába.

Akik úgy érzik, hogy láttak valami szokatlan, esetleg nem kimondottan ismert jelenséget, amelyet nem tudnak besorolni, forduljanak hozzám bizalommal, igyekszem legjobb tudásom szerint segíteni a magyarázatok megadásában. Hasonlóan minden egyéb észleléshez, szükség lesz adatokra, részint a magától értetődőekre (észlelő neve, észlelés helye, ideje stb.), illetve a légköroptikai jelenségek kapcsán fontos napmagasság/holdmagasság feljegyzésére.

Bízom benne, hogy az észlelőtársak körében e fellendülőben lévő terület iránt képes leszek érdeklődést kelteni, s az észlelésekkel örömhöz, szépségekben bővelkedő élményekhez juttatni mindenkit, aki csak az eget figyeli!

Landy-Gyebnár Mónika